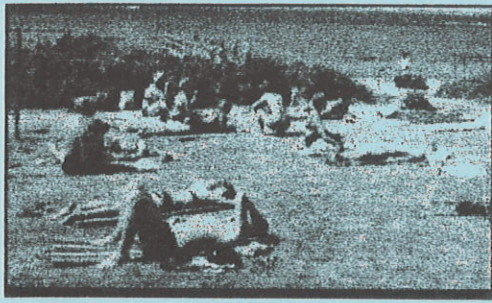

RÅÅ BADARNA

30 ÅR

Rååvieran sommartid...

1971 - 2001

...och vintertid!

Bildandet av Rååbadarnas Bad- och Bastuklubb

1970 blev ett stormens år. Stora rutschbanan förstördes och ihärdiga rykten cirkulerade att bastun på Rååbaden skulle slopas och flyttas till Vallarna. På hösten sammangaddade sig följande bastubadare och tog initiativet för bildandet av en bastuklubb:

Gunnar Avedal, Ella Esbjörnsson, Nils Krusell, Sune Möller och Erland Svensson.

Upprop

"Till alla bastubadare i Rååbadet!

På mångas begäran har undertecknade åtagit sig att undersöka behovet av en förening för bastubadare i Rååbadet. Vi ber därför intresserade anteckna sig på bifogade lista, som indrages den 8 november. Om intresset visar sig stort nog, kallar vi därefter till ett sammanträde, där var och en kan framföra sina synpunkter, och där en arbetsgrupp kan utses med uppgift att med ledning av vad som framkommit utarbeta förslag till stadgar och kalla till ett nytt sammanträde för föreningens slutliga bildande.

Rååbadet den 10 oktober 1970"

Gunnar Avedal, Ella Esbjörnsson, Nils Krusell,
Sune Möller, Erland Svensson

Teckningslista

för intresserade för bildande av en förening för bastubadare i Rååbadet.
10.10.70

Namn	Adress	Tel.
✓ Gunnar Avedal	Rååvägen 76	60307
✓ Ella Esbjörnsson	Högastambatan 1	61229
✓ John Beld	Sjöbjörnsplan 6	131402
✓ Steen Holm	Skyttevängatan 6	60878
✓ Nils Krusell	Rönneholmsvägen 3	96133
✓ Ella Esbjörnsson	Svanölyktan 17 Käby	96387
✓ Sune Möller	Tågnyttan 18 Rån	61998
✓ Erland Svensson	Gröndalen 2	61378
✓ Gunnar Avedal	Gunnarvägen 3	60829
✓ Sune Möller	Plantingsvägen 131C	185111
✓ John Beld	Fiskaregatan 10 Rån	60272
✓ Ella Esbjörnsson	Timmerstugan 39 Käby	61508

Totalt blev det 120 namn!

Råå Kallbadhus

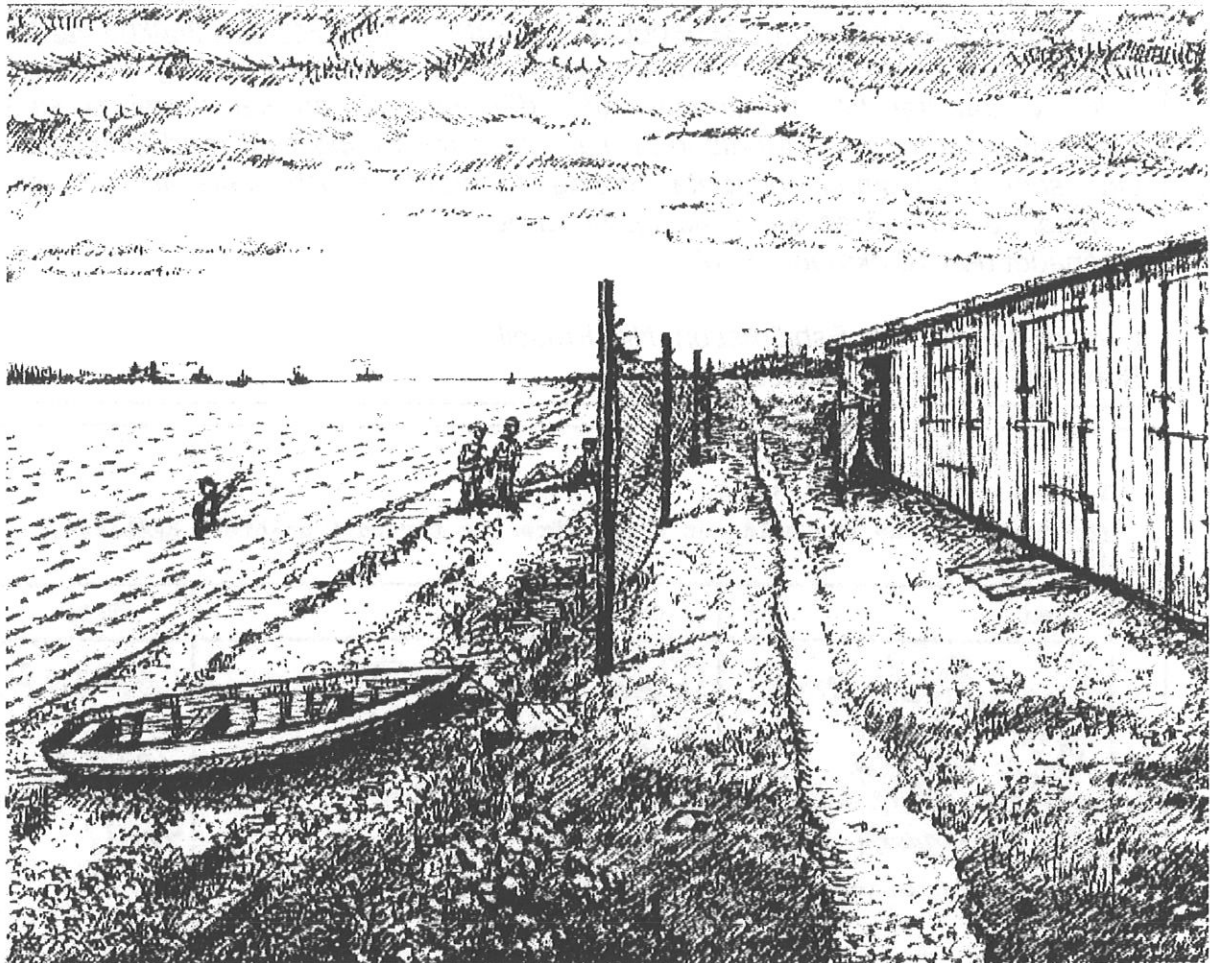
"Badhus i Råå..."

...har länge varit påtänkt och den särdeles vackra hafsbotten gör platsen synnerligen lämplig för dylik anläggning. Saken kommer nu att genom enskild persons företagsamhet realiseras, i det att hr N.P. Pettersson i Råå i dagarna påbörjat uppförandet av ett tidsenligt badhus vid stranden midt emot ång-spårvägens station.

Badhuset kommer att omfatta såväl herr- som damafdelning och förses med alla erforderliga bekvämligheter, såsom badkostymer m.m.

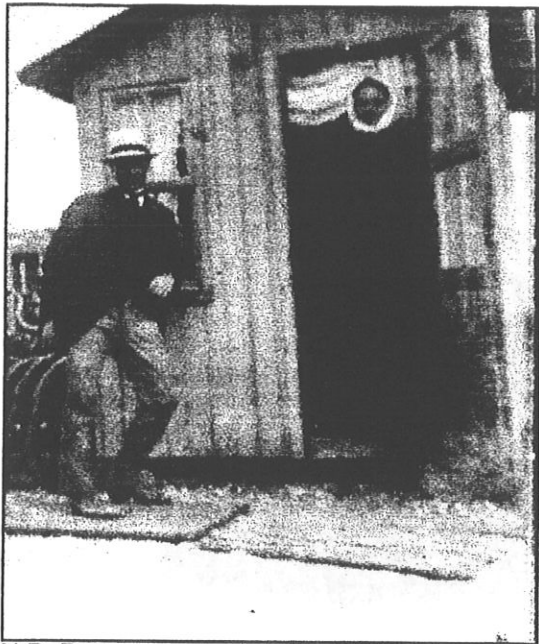
Hr. P. Åtager sig derjemte att för sällskap, som sådant önska, företaga smärre segelturer i Sundet. Då han eger goda båtar och själv är van och skicklig sjöman, skall säkerligen en sådan anordning helsas välkommen, skrivves till oss" (Öresundsposten 15/2 1897)

I juni samma år, 1897 meddelade en notis i Helsingborgs Dagblad: "Kallbadhuset i Råå, som uppförts av N.P. Pettersson är nu färdigt att tagas i bruk"

Så här tänkte sig Mats Linde att det såg ut vid starten.

Badet omfattade fem hytter för herrar och fem hytter för damer. På stranden framför hytterna hade fiskarna "stötteräcker" för sina garn. Egenkära och självständiga ville de ej ge upp dessa sina "stejleplatser", utan fortsatte torka garn utanför hytterna, så det "fina folket från stan" fick allt kröka nacken och krypa under linorna ner till vattnet. Hytterna var uppförda på stranden och det var ju en "allmänning".

N.P. Pettersson med makan Elida

N.P. Pettersson var en driftig man och innehade givetvis sysslan som badmästare. Till sin hjälp med biljettförsäljning och dylikt hade han makan Elida. N.P. hade även förtroendeuppdraget som fiskeritillsyningsman på Råå.

Badets läge vid Decauvillebanans ändstation gjorde det lätt för folk från stan att komma hit.

När badet blev inhägnat och därmed befriat från fisknäten, är oss obekant, men på en bild från 1906 syns ingen avgränsning, men ej heller några nät.

Det har genom åren förekommit skrönor om Råå Kallbadhus, nämligen,

- att badet från början byggdes på stolpar ute i vattnet (i stil med Pålsjöbaden) Ingen har vare sig sett eller hört om ett Råå-badhus med fem herr- respektive damhytter i vattnet.
- en uppgift om att Helsingborg utställningsåret 1903 lät uppföra tvenne badhus, nämligen Kallbadhuset (Norra Kallis) och Råå Hafsbad. Omöjligt! Helsingborgs Stad skulle inte uppföra badhus på Råå, som ju ej tillhörde staden, utan var eget municipalsamhälle.

Råå inkorporerades 1918 med Helsingborg och då gick även badhuset

över i stadens ägo. N.P. Pettersson anförtroddes fortsätta med badmästarsysslan.

Fram till i början av 1920-talet fanns två badhus på Råå; det "Rangströmska" på pålar ute i vattnet, med tre hytter samt Råå Kallbadhus. Det förra frekventerades av Rååborna, medan det senare var för "fint folk från stan", enligt Tara Lundgren, en gammal Rååbo som själv badade på Rangströmska. Badbiljetten här kostade 10 öre, medan den på Kallbadhuset kostade 25 öre.

Föreningen RÅÅ HAFSBAD, 1929-1974

Föreningen bildades 1929 på initiativ av Helsingborgs borgmästare, Johan Bååth. Uppgiften var att sörja för turismen på Råå, såsom att förmedla övernattningar. Man medverkade även i Svenska Turistföreningens Vandrarhem på Råå Södra skola, i campingen på Råå Vallar samt Kallbadhuset. De tre första rumsanskaffarna hette Sjökapten N.O. Olsson, Badmästare N.P. Pettersson och Assessor Yngve Malmquist.

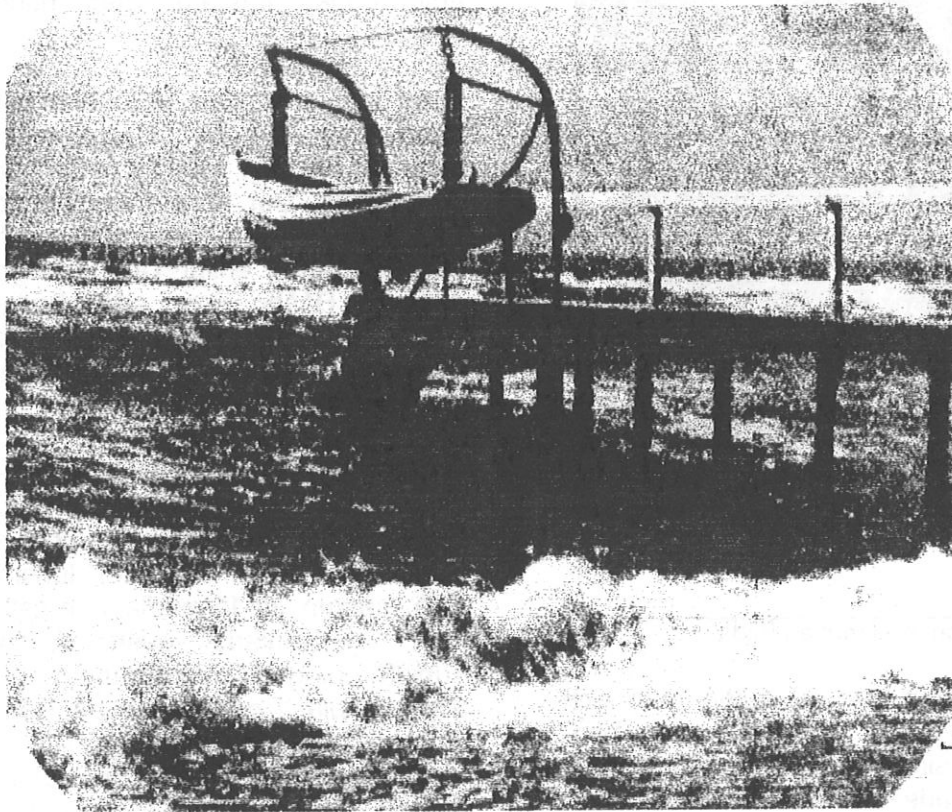
Det var under perioden 1030- till 1960-talet som Råå var en blomstrande badort, med långväga och som regel troget återkommande badgäster.

Badkamrersysslan upprätthölls först av N.P. Pettersson, som efter ett år följdes av Sjökapten N.O. Olsson. 1935 tog Direktör N. Nilsson på Råå Hotell över varpå Bokhandlare Eric Wennerstedt under tio år var badkamrer. Kontorschef G.A. Johnsson innehade posten tills Fröken Dagny Olsson, 1951 tillträdde för en femårsperiod, osv.

Föreningen uppdelades 1949 i två avdelningar, nämligen Havsbadavdelningen och Intresseavdelningen (senare Råå Intresseförening).

Bastun kommer till

1946-1947 installerades den första bastun på Rååbaden, vilket var efterlängtat och blev mycket uppskattat

Livbåten på bryggan

På herrsidans brygga hängde en livbåt i sina dävertar. Detta har en egen historia. N.P.Pettersson ägde båten och även en son som önskade gå till sjöss. Detta tyckte N.P.P. inte om – han hade ju själv varit ute och slitit. För att sonen inte dagen lång skulle ligga och kajka i hamnen, placerades alltså båten på Rååbaden som livbåt.

Rååbadarnas Bad- och Bastuklubb

1965

Friluftsbadet på Råå Vallar invigdes detta år. Det var första signalen att avveckla Råå Kallbadhus. Simskolan och provtagning för Simborgarmärken, flyttades över till nya badet. Även den populära morgongymnastiken försvann.

Simskolan på Rååbaden

1970

Se sidan 2.

1971

Den 14 januari bildades Rååbadens Bad- och Bastuklubb. 120 medlemmar anmälde sig vid starten. Klubbens uppgift och mål:

- att bevara Rååbaden och då främst bastun
- att tillvarata de badandes intressen
- att vårda badtraditionerna på Råå

Helsingborgs Fritidsnämnd, var mycket positivt inställd till klubben och den 12 maj avhölls möte på Fritidsgården, där Fritidschefen Curt Haegermark visade skisser över förslag till om- och utbyggnad av badanläggningen. Han hade äskat 450.000 kronor härför under perioden 1972 till 1976, men fick avslag.

De presenterade skisserna visade bland annat byggandet av separat bastu för damerna, avslappningsrum, ja på det hela taget en ordentlig upprustning av badet. Styrelsen protesterade bland annat mot att gräsmattan på den gemensamma avdelningen eventuellt skulle ersättas med plattor. Ett plank skulle sättas upp där vresrosorna växer med hinder för utsikten mot Sundet. En bassäng planerades att anläggas för

de yngsta, antingen vid betongbryggans landfäste eller norr om herravdelningen.

Även framfördes synpunkter på cementbryggans utformning samt återuppförandet av rutschbanan.

1972 drabbades Haegermark av en svår sjukdom och återinträdde aldrig i tjänst. Därtill försämrades Helsingborgs finanser, vilket bromsade vidare bearbetning. (Om förslagen kommit upp två år tidigare, hade Rååbaden blivit upprustat).

Redan på våren samma år kallades badvakten sedan många år, Aron Pettersson till klubbens förste hedersmedlem.

Ett axplock ur klubbens verksamhet:

1972

Vid årsmötet skänkte Rååbadaren Åke Johansson en vacker ordförandeklubba till klubben. Noterbart från denna sommar är bland annat att en badgäst blev bortglömd en kväll och inlåst i badet. Det dröjde en god stund innan belägenheten upptäcktes och han kunde befrias.

1973

Vi noterar att benämningen "Rååbadare" lanserades, ett sommarmöte hölls på Fritidsgården med dans och lotteri samt att nya omklädningsrummet blev klart.

1974

25 nya sittpallar togs i bruk och samtliga fönster i hytterna med flera ställen försågs med nya gardiner, allt på klubbens bekostnad. Änjo framfördes krav på särskild bastu för damer.

1977

Klubben skaffade fina solhattar, blå för att inte locka till sig rapsbaggar, vilka invaderade badstränderna det året.

1979

Årsmötet i mars var förlagt till DSB-färjan Holger Danske

1982

Från och med hösten detta år övertog klubben driften av bastun. Priset för ett bastubad blev 5 kronor samt vaktsyssla under en weekend. Det beslöts att den som ej ställde upp som vakt skulle betala högre badavgift.

1983

Gratis julbad med glögg och pepparkakor bjöd vi på julafton och juldagen.

1984

Rååbadarna presenterades i en sk "Silla-lådeutställning" på Råå Museum. Den blev uppmärksammas och uppskattad. Samma år fastställdes vår logotype, som utgavs som en dekal följande år.

1985

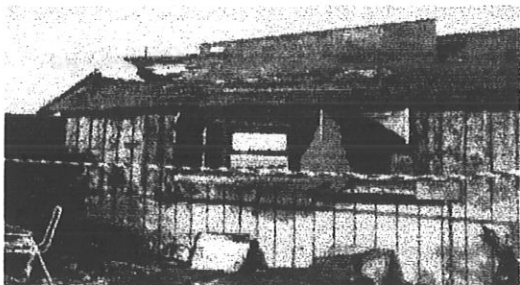
Helsingborg firade 900-årsjubileum. Bland annat såldes ett rundturshäfte. Klubben bidrog med en talong som erbjöd ett gratisbad på Rååbaden

1986

Detta år lämnades badhuset (Kallbaden) av Fritidsnämnden öppet under sommaren utan badavgift. Samtliga hytter skulle bommas igen. Det var då som Rååbadarna tog hand om öppethållandet och skötseln av hela badet. Klubben fick även disponera hytterna och hyra ut dem, mot att de städades och att klubben tog ansvar för dem. Kommunen skulle svara för telefon, vattenkostnader under sommaren, gräsklippning och städning av toaletter samt sophämtning.

1987

Den 13 juli eldhärjades den lilla älskade kaffekiosken, som blivit litet gatukök. Klubben önskade inte återuppbyggnad av den.

När det lilla trivsamma kaféet kom till är ej klart, men det fanns under åren då Råå var en blomstrande badort. Från början av 1940-talet och fram till mitten av 1970-talet var Fru Persson en uppskattad "kaffemamma". Hon hade ett konditori i en källarlokal mitt emot badet och därifrån kom de goda kakorna.

När badgästen kom till badet beställdes kaffe till visst klockslag. Det bars ut en bricka med kaffe i kanna och flera sorters kakor. Priset var 1-1.50 kr. Det var noga att hålla tiden!

1991

Stadsantikvarien bekräftade detta år att "Rååbaden utgör ett värdefullt och typiskt inslag i Rååmiljön" och antogs till bevaringsprogrammet som "särskilt värdefull bebyggelse"

1995

Servicenämnd Råå tog kontakt med Rååbadarna för att säga upp 1986 års avtal, samt diskutera badets fortsatta drift.

1996

Förhandlingarna fortsatte med Servicenämnden och senare med Kämfastigheter. I slutet på året, skrevs avtal, innebärande att Rååbadarna arrenderar Rååbaden, från och med 1 januari 1997.

1997

Den 1 januari firade styrelsen övertagandet av driften av hela Rååbaden med ett bastubad och sillafrukost, ett initiativ väl värt att införa som en tradition.

Den 15 juni firades badets 100-årsjubileum. Flaggorna fladdrade i den hårda vinden. Gruvsextetten från Billesholm spelade, Turngymnastiken uppträdde och våra funktionärer, iklädda tidstroga badkostymer lotsade arrangemangen till en minnesvärd fest.

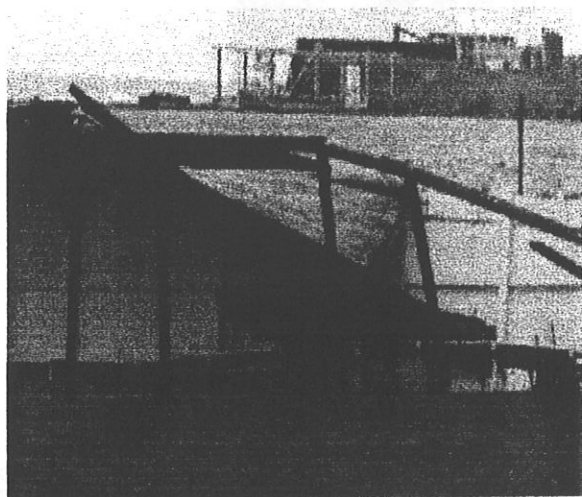
Bland de uppvaktande märktes Kommunalsnämnden, Lions Club på Råå och Råå Intresseförening. N.P. Petterssons son-dotter, Lena Persson uppvaktade från kommunen och uttryckte samtidigt sin tillfredsställelse över hur farfars verk omhuldas!

Även i övrigt honorerades Rååbadarna för att på ett pietetsfullt sätt tagit hand om

driften och skötseln av badet. På Råå Museum, visades i ord och bild badets utveckling under de hundra åren.

1999

Efter en härlig badsommars kom en ovanligt blåsig höst. Kulmen nåddes natten mellan den 3 och 4 december, då vindar med orkanstyrka misshandlade vårt kära Rååbaden. På herravdelningen blåste hela norra sidan bort, stora pålar med betongfundament lyftes upp och tak på hytter återfanns ute på Batteritorget.

2000

Det nya millenniets första år innebar återställandet av badet. Kommunen byggde upp det som raserats och våra medlemmar spikade, målade och fejade för att få klart till badsäsongen. Denna infann sig icke; *"Det var sommaren som försvann innan den börjat"*

Rååbadarna har under sin 30-åriga verksamhet, starkt bidragit till Rååbadens underhåll och trivsel. Växter och blommor har planterats, byggnader mm har reparerats och målats. Trädgårdsmöbler och solparasoller har inköpts samt badflottar för såväl vuxna som barn har anskaffats.

Föreningen kommer även framgent sträva efter ökad trivsel för badgästerna så långt ekonomin tillåter.

Ett stort tack!

Styrelsen för Rååbadarna vill framföra ett varmt tack till Rååbadaren Nils Jacobsson, som gjort det möjligt att sammanställa föreningens 30-åriga historia. Nils har varit med sedan föreningen bildades och ingick i styrelsen från starten som föreningens sekreterare.

Bildkavalkad

Champagnefrukost

Söndagsbadande bastuflickor började 1985 fira vårdagjämningen med en "gökotta". Sedan 1990 tyckte emellertid de 12-15 glada flickorna det vara trevligare att fira övergången till sommartid. Det blev knytkalas i form av "champagnefrukost" på badet.

Tala om att vårda badtraditionerna på Råå!

Calle Gustafsson

Genom åren har badpersonalen kommit och gått, men en som ständigt var på plats och av många uppfattad som anställd, var allas vår Calle Gustafsson. Han planterade och skötte blommor till vår trivsel. Han pratade med alla, ordnade så att vi fick hyra hytterna och han fixade det mesta.

Åren 1984 till 1992 tillhörde han Rååbadarnas styrelse, varav sju år som vice ordförande. Trots svåra sjukdomar tog han sig i det längsta ner till badet och vännerna.

Calle har lämnat ett stort tomrum efter sig.

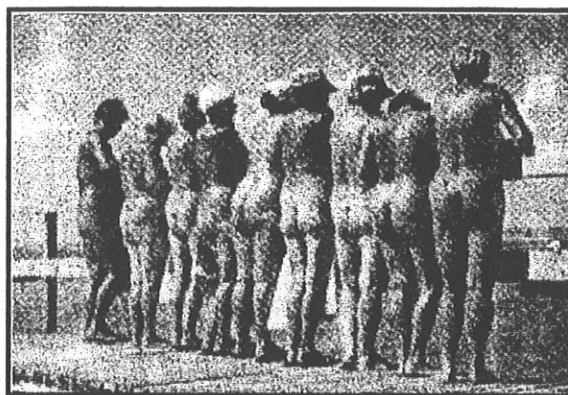

"Personalen" vid 100-årsjubileet, 1997

Entusiasterna i Råå bad- och bastuklubb tvålade till alla skeptiker: Räddade badet från ren undergång

Rååbaden lika populärt sommar
som vinter...

Damernas på Råå

Ett bättre ställe på denna jord ej finns,
för oss kvinns.

Här blandas korta och långa, tjocka och magra,
ja även de fagra.

Vi sträcker ut vår lekamen på en fäll,
från tidig morgon till sena kväll.

Här finns inga särskilda krav,
men däremot ett underbart hav.

Om man vill, kan man med grannen snacka,
mellan varven ta lite kaffe och en macka.

Du kan ligga för dig själv och njuta,
titta uppibland mot horisonten
och kanske se en skuta.

Det är skönt att få göra som man vill,
ja, bara att finnas till.

Barbro Kronvall, Helsingborg

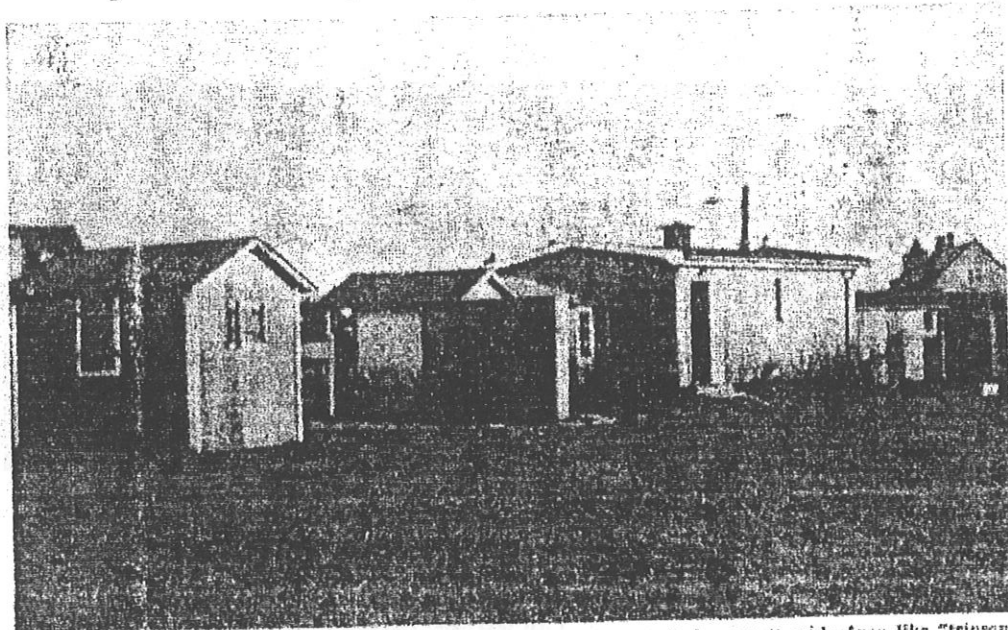

Utan sol och bad på Råå känner
man sig som en halv människa!

Turns morgongympa

Bastubadare organiserar sig till förmån för gamla Råå-baden

Det är för att bevara den här kallbadsanläggningen, eller åtminstone få den ersatt med någon lika "trivsamt och hemtrevligt" som 100-tals bastubadare i Råå bildar intresseförening.

Det råder viss oro i bastubadarkretsar i RÅÅ. Orsaken är inte minst oklarheter om kallbadhuset Rååbadens framtid. För att i någon mån få veta med och bestämma över sin egen situation i egen ägar av just bastubadare håller man därför på att organisera sig "lockligt". Det här med organisera de bastubadare här förvisso inte till vänligheterna, men att intresset i detta aktuella fall är stort framgår av att inte mindre än 130 valt sitt namn på en lista, som en tid varit upphängd i de gamla lokalerna.

— Vi har i flera år talat om att bilda en sådan här förening, säger kamrer Nils Krusell, en av intressvärdarna.

— I Rååbaden är det enkelt,

hemtrevligt och trivsamt och den typen av bad vill vi behålla. För den skull vill vi också beakta bastubadarnas intresse vid eventuell nybyggnation, fortsätter Nils Krusell.

— För vi vill fortfarande ha ett alternativ till baden vid RÅÅ vatten, enar han.

Beredskapsorganisation

— Jag hoppas föreningen slipper ingripa, men vi bör vara beredda. Man skulle ju kunna kalla det en "beredskapsorganisation", slutar kamrer med ett lätt skratt. Han har själv sedan 1942 regelbundet svettat sig ren i de gamla badlokaliteterna.

Vad som fått spekulationer om att det ska stängas nu, är att en panna havererat och att därför några bad dagar inhiberats.

Anläggningsintendenten Kurt Hägermark vid fritidsnämnden lugnar emellertid ned de oroliga med orden — på fredag i nästa vecka öppnar vi på nytt, då kommer en ny panna att ha installerats liksom en ny anordning för varmvatten.

Utredning

Men ännu längre fram i tiden? — Tja, det står skrivet i siffrorna. Det ska dock tillsättas en förordningslös utredning tillfall som anslagits 15000 med uppgift

att behandla dessa frågor. Ska det byggas, så måste utformningen vara noggrant praktisk och moderna.

— Men tills vidare ska vi försöka hålla det gamla vid liv står han.

Gör man inte det ingriper förmodligen RÅÅ-avdelningen av Sveriges bastubadare....

